

בעה"ת

הקדמה

היות כי בעוה"ר בשנים האחרונות סבלנו צרות רבות ומרורות כלענה, אשר לא היתה כזאת לישראל מאז היה לגוי, ולולא ה' הותיר לנו שריד וכו', אך בחמלת ה' ית"ש נשארנו מתי מספר בתכלית המיעוט, לא מעט מהרבה אלא מעט מן המעט, בשביל שבועתו של הקב"ה שנשבע לאבותינו שלא יכלה זרעו ח"ו. גם נתקיים בעוה"ר במלוא מובן המלה משאה"כ והפלא ה' את מכותך וגוי הפלא ופלא, ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר, חכינו לעת מרפא והנה בעתה, ועדיין לא באנו אל המנוחה ואל הנחלה, לבבינו נשבר בקרבנו לשברי שברים ואין לנו במה להתנחם ולהתחזק, אלא עינינו צופיות למרום בכליון עינים ודאבון נפש, עד ישקיף וירא ה' משמים, יראה בענינו וירפא את לבבנו הנדכח והנכאב, ברוב רחמיו ית"ש.

והנה מלפנים בישראל בכל הדורות כשהגיעה עת צרה ליעקב, חקרו ודרשו מה זה ועל מה זה, איזה עון גרם להביא לידי כך לשים לב לתקן ולשוב אל השי"ת, כדמצינו בקראי ובתלמוד, וכן אחר גלות שפאניא חיבר הקדוש חסיד ר' יוסף יעב"ץ ז"ל הספרדי ס' אור החיים מיוסד על כך, לחקור אחר העוונות שגרמו אז הצרה והגלות. וקני החוות דעת זלה"ה בהקדמת פירושו למגילת איכה כתב ג"כ שאין תועלת לספר הצרות והיגונות אלא אם יספר גם סיבת הצרות שאירע לו למען ישמור עצמו מהסיבות המביאות לידי הצרות, ולכן פי' שם כל מגילת איכה בדרך זה, שבכל מקום שמזכיר הצרה מזכיר גם כן החטא שהיא הסיבה שהביאה את הצרה הזאת, למען נשוב אל ה' בכל לבבינו ולא יוסיף לדאבה אותנו, זת"ד ועיי"ש.

ועכשיו בדורנו זה אין צריכין לחפש ולבקש במטמונים את העון שהביא עלינו את הצרה הזאת, כי הוא גלוי ומפורש בדברי חז"ל, שהגידו לנו זאת בפי' שלמדו מקראי שעל ידי העברה על השבועות שלא לעלות בחומה ושלא ידחקו את הקץ ח"ו אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאילות השדה, ובעוה"ר כן ה', המינים והאפיקורסים עשו כל מיני השתדלות לעבור

ה ק ד מ ה

1

על השבועות הללו לעלות בחומה וליקח מעצמם ממשלה וחירות קודם הזמן. שזוהו דחיקת הקץ, והמשיכו לבות רוב בני ישראל לרעיון הטמא הזה. ואיתא במכילתא פרשת יתרו לא תשא למה נאמר, לפי שהוא אומר לא תשבועו וגו'. אין לי אלא שלא ישבע, מנין שלא יקבל וכו', משקבלת עליך להשבע הריני לך לדיין כי לא ינקה וכו'. ופי' שם במרכבת המשנה, שמזה נראה שדין בשבועה גם על המחשבה כמו בע"ז, ולא אימעוט אלא מקרבן, והביא כן מר"י אלא שכתב אח"כ דמדהשמיט הרמב"ם דין זה שמע מינה דאינו אלא אסמכתא, ועדיין צ"ע, ולא עת להאריך בזה.

אולם בענין זה לא הי' רק מחשבה בלבד, שנצטרך להסתפק אם דנין על מחשבה, אבל נעשו מעשים רבים ועצומים לפעולה המרה הזאת, בתחבולות ואופנים שונים להביא לידי כך לעבור על השבועות הללו. וזה פשוט שכל אופני הפעולות שעושין בזה הוי העברה על השבועה, וכמו שרואין שכתב הרמב"ם ז"ל באגרת תימן על אחד שאמר על עצמו שהוא משיח, והתלקטו אליו איזה אנשים והזהיר אותם טובא שהיא סכנה גדולה, שכשיתוודע למלכות יהיו מזה צרות גדולות ר"ל. גם הזהיר אותם שם בזה שלא לעבור על השבועות, וכתב טעם השבועות בשביל שידע שלמה ברוח הקודש שתפצר להתנועע בלא עתה הראוי ויאבדו בשביל זה, ויביאו עליהם צרות ועיי"ש. ומבואר מזה שידע הרמב"ם ז"ל שלא יעלה בידם מאומה אלא צרות, מכל מקום חשב זאת להעברה על השבועות, כי השבועה שלא ידחקו את הקץ, היא שלא לעשות שום פעולות לדחוק את הקץ, וממילא כל פעולה שעושין בזה, אף שלבסוף יעלה בידם חרס, מכל מקום בהפעולות והמעשים שעשו בזה לבד עברו כבר על השבועה, ועכ"פ אין לדמות זה למחשבה גרידא, שלדעת המרכבת המשנה במכילתא שם אינו אלא אסמכתא, כי עשיית פעולות וודאי הוי מעשה נגד השבועה, ולא רק מחשבה בעלמא.

ומבואר בגמ' שבועות דף ל"ט בכל העבירות שבתורה נפרעין ממנו, ובשבועה ממנו וממשפחתו ומכל העולם כולו, וחזינן בזה חומר העונש בשבועה שמגיע לכל העולם כולו באשמת היחיד שעבר אשבועה, ומכל שכן בזה שנעשו מעשים רבים בהמון בריות עד שבימים האחרונים כמעט רוב ישראל סייעו בפעולות שלהם באופנים שונים, המביאות לעבור על השבועות, וגם נעשה בפרהסיא לעיני כל ישראל, ומועטין הן שזכו לעשות מחאה כראוי, ועל כן באה עלינו הצרה הזאת, מה שאמרו חכז"ל בפ"י שנעשו מופקרים כצבאות וכאלות השדה ר"ל, ואין פורעניות באה לעולם אלא בשביל הרשעים

ה ק ד מ ת

ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים. ואלו לא הי' בישראל אלא אותו העון בלבד, הלא הוא ברור ומפורש בדברי חז"ל העונש המר מה שהי'. וכן בבני אפרים שהי' צדיקים וקדושים, ואך בשביל אותו העון שיצאו מהגלות לפני הזמן, נעשה עמהם מה שנעשה באמצע הילוכם, ואמרו חז"ל שזה הי' בשביל שעברו על השבועה, אף שלא עברו בזדון, כי אם על ידי טעות, שטעו בחשבון. וכן בבן כוזיבא שהי' אז הדור מלא תורה וקדושה עד להפליא, ונענשו בהרג רב ר"ל יותר ממה שהי' בשעת החורבן, כמבואר בכ"מ בדברי חז"ל ובירושלמי שאז נגדעה קרן ישראל ואינו עתיד להחזיר עד שיבוא בן דוד. ומבואר במדרש רבה שיר השירים עה"כ השבעתי אתכם וגו', שלכן נכשלו בימי בן כוזיבא, לפי שעברו על השבועה, ונוכל להתבונן מזה עד כמה גדול העונש בהעברה על שבועה זו. ולפי מה שאכתוב אי"ה בפנים באורך יתבאר שיש בעצם הרעיון הזה של קבלת ממשלה לישראל בעצמם לפני ביאת המשיח, מינות וכפירה בדרכי השי"ת, כי אך הוא ית"ש המשעבד והגואל, אפס בלתו ית"ש גואלנו לימות המשיח. וענין שיש בו מינות וכפירה ר"ל, זה ודאי פוגם אף במחשבה, כי מינות חמיר מע"ז, כמבואר בגמרא וברמב"ם כנודע, ומכש"כ כשנעשו מעשים רבים בישראל בזה, בעוה"ר.

אמנם זאת ועוד יותר, כי הכתות האלה שהמשיכו ברעיון הטמא הזה להקים להם מדינה לפני הזמן בלי תורה, המשיכו את בני ישראל למינות ואפיקורסות נוראה אשר לא היתה כמוה מיום הוסדה הארץ, כי אף אוה"ע עובדי ע"ז מאמינים בהשי"ת שהוא הסיבה הראשונה, אבל אלה הרשעים כופרים בעיקר, ובתחילה ממשיכים הלבבות במה שתאווה היא לעינים, להיות ככל הגוים עם וממשלה כמו האומות, ושוב נמשכו אחריהם גם בעיקר הרעיון דלית דין ולית דיין ח"ו אלא הכל תלוי בזרוע בשר וכלי זיין. ואין צריך להאריך בזה כי נודע בחוש המהפכה הנוראה שהסכו הכתות האלה, שנהפכו למינות ר"ל כמה מדינות ונפרץ כח המינות במלואו בהרבה בתי בני ישראל הכשרים עד אין שיעור, וממש מספר גדול של מיליונים מישראל נפלו על ידם ברשת המינות ר"ל. ועל ידי שהצטרפו עמם גם כתות שאומרים שמטרת וכוונת התחברותם אליהם הוא בכדי לתקן ולהביא בתוך המינים גם דרך התורה, וזה הי' הסרסרות להמשיך מבני ישראל הכשרים לספחם אל הרעיון הטמא הזה של הקמת המדינה בחשבם שיש שם גם מתקנים ופועלים בשביל התורה, ושוב אח"כ נופלים ברשת המינות לגמרי ע"י הגשר של הדתיים הנספחים אל הציונים. ומינות כזאת בוודאי פוגם במחשבה. וכל החושב לנטות אחר הכתות האלה, נופל

ה ק ד מ ה

ח

במחשבה לרעיון שיש בו מעיקרי ושרשי המינות ר"ל, אף שאינו מרגיש בתחילת מחשבתו, אבל הוא סוף מעשה במחשבה תחלה.

כללן של דבר: מלבד עון החמור של העברה על השבועה, עוד טמאו את בית ישראל בזוהמת המינות והכפירה ר"ל, ואין תימה מה שהי' החרון האף הגדול הזה ויצא הקצף מלפני ה', כמו שהזוהר הכתוב בפרשת נצבים. ואף בשעת החורבן נהרגו גם חסידי עליון בעון החוטאים ומחטיאים בעוה"ר והי' החרי אף נורא עד מאוד. (מלבד שהציונים בעצמם עשו גם פעולות פליליות להביא את כל הרעה, בחושבם שעי"ז קל יהי' להם יותר להשיג מטרתם של מלוכה וממשלה, וקוו להבנות מחורבן עמנו, וכתבתי קצת מזה בפנים הקונטרס, אבל לא ראיתי להאריך בזה כי צריך לזה קונטרס מיוחד לברר הכל בראיות והוכחות ברורות, ולא באתי בקונטרס זה אלא לברר דעת תורה). והנשארים מבני ישראל שהשאיר הקב"ה בעבור שבועתו שלא יכלה זרעו, נענשו ג"כ בעונש קשה ומר, במה שהצליח מעשה שטן להשיג מלכות המינות לנסות את ישראל בנסיון עצום כזה, ומבואר בראב"ע פרשת ראה עה"כ ובא אליך האות והמופת וגו' כי מנסה ה' וגו' והטעם שמנסה ה"א הוא בעבור שהניחו אותו ולא המיתוהו. ומבואר מזה שהנסיון הקשה הבא מהצלחת נבואה כזו שיבוא האות והמופת הוא עונש לישראל בעבור שהניחוהו להגיד נביאות כאלה, ומכש"כ כשרוב ישראל מסייעים לכנות אלה, שזה נותן כח לס"מ להראות האות והמופת. וכן כתב גם האוה"ח הקדוש פרשת יתרו עה"כ לא יהי' לך שבאמצעות העובד הוא ממציא הוי' אחר שהוא אלהים מה שלא הי' כן קודם. והניח הקב"ה את הציונים לנסות בם את ישראל, אבל בעוה"ר רובא דרובא לא עמדו בנסיון הקשה הזה, כאשר הי' בימי בית ראשון שהי' נסיון קשה בע"ז עד שבימי גדעון לא הי' אלא שלש מאות אנשים בכלל ישראל שלא כרעו לבעל, ועל ידם היתה תשועה גדולה בישראל, כמבואר בכתובים. ועכשיו בדור השפל הזה של עיקבתא דמשיחא, עדיין לא שמנו לב שכל הצרות והתלאות שהגיעו אלינו הי' בסיבת הרשעים האלה, וצריכין לשוב אל השי"ת ולברוח מהם ומהמונם יותר מהבורח מן הארי הרודף אחריו להורגו, וכל מה דאפשר להציל אפילו נפש אחת מישראל למונעה מחבורתם, יקר הוא עד מאוד שאין לשער ערכו להוציא יקר מזולל. והמה מהפכים דברי אלקים חיים ותולים הצרות בהשומעים לקול התוה"ק, כדרך האפיקורסים מאז ומקדם. ומבואר בירמי' מ"ד י"ח שאמרו הנשים הארורות ומן אז חדלנו מלקטר למלכת השמים וגו' חסרנו כל ובחרב וברעב תמנו, ותלו כל הצרות

ה ק ד מ ה

בנביאי ה' המזהירים שלא לעבוד ע"י, וירמי' צוח כי העון גורם כל הצרות ונתבררו אח"כ דברי הנביאים הנאמרים באמת וצדק. ועכשיו כל מי שיש לו מוח בקדקדו יוכל להכיר האמת כי אך עון המחטיאים ברעיון הטמא של הציונות וכל המעשים הנעשים עבור רעיון הטמא הזה הביאו את כל הצרות והתלאות בעוה"ר על בני ישראל, כאשר אכתוב מזה בפנים הספר. — ומובא בנזעם אלימלך באגרת הקודש שכשבא אברהם אבינו ע"ה לא"י ונתהו' רעב בארץ, אמרו יושבי המקום ההוא, מחמת שזה המין בא אצלינו אירע לנו מקרה זה, והלך למצרים כדי להשקט הדבר שלא יתפשט ביניהם. ובפרט על דורינו זה אמרו חז"ל יראי חטא ימאסו ועוד הרבה מאמרים שהבאתי בפנים, ואין להאריך בגודל השקר של העזות והחוצפה ר"ל, והמאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה יודע האמת.

וזה ברור כי אותו הרעיון המתועב הוא המעכב גאולתינו ופדות נפשינו, כאשר הבאתי בפנים דברי המדרש ילקוט פרשת בא רמז קצ"א עה"כ והי' לכם למשמרת, מי פרע לכם ממדי וכו' מרדכי ואסתר וכו', מי פרע לכם מיון וכו' בני חשמונאים וכו', מי פורע לכם ממלכות רביעית, נטרונא, והי' לכם למשמרת אל תאכלו ממנו נא, לא תבעינ' מהבהבא. ופי' שם הזית רענן מהמג"א נטרונא, פי' שצריכין לשמור ולהמתין, לא תבעינ' מהבהבא פי' אל תבקשו לאכול אותם בהבהב, כלומר שאינו צלוי כל צרכו. ומבואר בזה שאין לנו עכשיו זכות אחר לצאת מן הגלות, אלא אותו הזכות לשמור ולהמתין שלא לאכול ח"ו ושלא להנות מגאולה כזאת הבאה קודם הזמן. ואם כן כל אותם הלוקחים חבל בהם ובממשלתם ואיכלים עמהם מהתועבה הנעשית נגד האזהרה של אל תאכלו ממנו נא, הן המה המעכבים את הגאולה. גם הבאתי דברי הש"ס סנהדרין דף צ"ח ע"א אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזולה מישראל, ופי' רש"י ז"ל שלא תהא להם שום שלטנות לישראל, אפילו שלטנות קלה ודלה. הרי מבואר שקודם ביאת המשיח תכלה אותה מלכות הזולה, שאי אפשר ביאתו באופן אחר, והיא המעכבת את הגאולה. וכעין זה מפורש יוצא בדברי הרמב"ם באגרת תימן, אלא שצריכין לרחמי שמים שתכלה אותה המלכות אך ורק על ידי כח מלמעלה מאת השי"ת, ולא על ידי האומות, כי אם ח"ו יהי' ע"י האומות היא סכנה גדולה לישראל כמובן, והשי"ת ירחם עלינו ועל כל עמו ישראל. ועכ"פ כל הנהנים ומשתבחים מאותה המלוכה, הרי משתבחים הם מהתעכבות ביאת המשיח, ואוי לה לאותה בושה ולאותה כלימה.

ה ק ד מ ה

ולפי שהגאולה תלוי בזה הענין, לכן מתגבר היצה"ר והס"מ כל כך להמשיך את כל העולם לרעיון פגול זה, כמ"ש התוספות יו"ט במס' אבות פ"ה על המשנה דחושב בהדי ניסים שנעשו בביהמ"ק, וחשיב נמי הנס שלא אירע קרי לכהן גדול ביום הכיפורים, וכתב ע"ז: יש מי שהקשה ולמה יארע לו קרי אחר שהי' מזרזין אותו כל שבעת הימים והוא בטהרה כל היום ההוא, וקני העם כל הלילה לא יחשו מלורזו. והתשובה כי יצ"ט והיצה"ר מתקוטטים זה עם זה כשני אויבים, וכשאחד מהם קרוב להיות מנוצח יתחזק על עמדו בראותו כי כלתה אליו הרעה וכו', ולזה הי' קרוב מאד הכהן להיות בעל קרי ועיי"ש, ואם כן כל שכן בזה שאנחנו עומדים קודם הגאולה, וידוע דאחר הגאולה יתבטל היצה"ר והס"מ ויהי' מנוצח לגמרי באופן שלא הי' כן מיום שנברא העולם, וכמו שהביאו גם בתוס' ר"ה דף ט"ז ע"ב ד"ה כדי מהירושלמי שאחר שיתקע בשופר גדול מטא זמנא דשטן להתבלע, ובודאי שמתחזק בכל מיני התאמצות נגד אלו הענינים המביאים את הגאולה, וצריכין נסי ניסים להנצל ממנו, הרבה יותר מהנס שנעשה לכה"ג ביום הכיפורים שלא ראה קרי, ושעל כן העמיד הס"מ מדינה הציונית ומלכות המינות לבטל את הגאולה והשי"ת ירחם במהרה ויחיש לנו זמן גאולתינו ופדות נפשינו.

ובמדרש איכה רבה ג' י"ט בפסוק זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל לו כתב לבסוף זו"ל: למחר כשיבוא קץ הגאולה אומר להם הקב"ה לישראל בני אני תמה מכם האיך המתנתם לי כל אותן השנים, והן אומרים לפניו רבוש"ע אלולי תורתך שנתת לנו כבר אבדונו האומות, לכך נאמר זאת אשיב אל לבי, ואין זאת אלא תורה שנאמר וזאת התורה, וכן דוד אמר לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, על כן אוחיל וכו' יעיי"ש שהאריך מתחלה במשל. וחזינן בזה שלהמתין ולייחל על הגאולה הוא נסיון גדול, עד שאח"כ הקב"ה יאמר לישראל שמתמה על עמדם בזה הנסיון, וא"א לעמוד בזה הנסיון אלא ע"י שימת לב להתוה"ק, ואך התוה"ק מגנת ומצלת.

והאמת שכל דרכי המינות ר"ל מעכבים את הגאולה, כמבואר בגמרא ראש השנה דף י"ז ע"א המינין והאפיקורסין שכפרו בתורה ובתחיית המתים וכו' יורדין לגיהנם ונידונין בה לדורי דורות, גיהנם כלה והם אינם כלים שנאמר צורם לבלות שאול, וכל כך למה, מפני שפשטו ידיהם בזבול, שנאמר מזבול לה, ואין זבול אלא בית המקדש, שנאמר בנה בניתי בית זבול. ופי' רש"י ז"ל שפשטו ידיהם בזבול, שהחריבו ביהמ"ק בעוונם, והובאו הדברים ברמב"ם פ"ג מהלכות תשובה, אלא שהוסיף בלשונו הוהב, שכפרו בביאת

ה ק ד מ ה

הגואל". ולכאורה אינו מובן הטעם שאמרו בגמרא בשביל שהחריבו בית המקדש בעוונם, חדא דלא מצינו שנחרב בית המקדש בעון מינות, דהרי בית הראשון נחרב בעון עבודה זרה, ובית שני בשביל שנאת חנם, ולא מצינו מוזכר בשום מקום עוון מינות ואפיקורסות. ועוד, אף אם נניח שהי' אז גם עכירה דמינות יתכן לומר כן רק על מינים ואפיקורסים שהיו בזמן הבית, אבל כיון שנאמרה מימרא זו בימי חכמי הש"ס בעתם ובזמנם, וגם הובא ברמב"ם ז"ל להלכה, ע"כ דקאי גם על כל המינים והאפיקורסים שבכל הדורות, וגם אי אפשר לומר דקאי רק על המינים שבזמן הבית, כי מה נפקא מינה לן בזה הרי מה דהוי הוי, והבית השלישי הרי לא יחרב עוד כנודע וכמבואר במס' מגילה בסידור תפלת השמ"ע, שקודם בנין הבית יכלו המינים והאפיקורסים, ואם כן איך אמרו סתמא על המינים והאפיקורסים שבכל הדורות וכל הזמנים שטעם העונש הקשה עליהם הוא בשביל שפשטו ידיהם בזבול שהוא בית המקדש, הלא אין לנו ביהמ"ק זה קרוב לאלפים שנה, ואיך אפשר לומר עליהם שפשטו ידיהם בדבר שאינו במציאות כלל.

וצריך לומר שהוא ע"ד שאמרו חז"ל כל דור שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו, והמינים והאפיקורסים גורמים בעוונותיהם שלא נבנה בית המקדש, ולכן הוי כאלו החריבו אותו, ועבור זאת נקראים פושטים ידיהם בזבול, א"נ אפשר לומר ע"ד שאמרו שביהמ"ק של מעלה נבנה ע"י עבודת הצדיקים ומעשיהם הטובים, וכשיהי' נגמר הביהמ"ק של מעלה יבא משיח צדקנו, אבל הרשעים במעשיהם גורמים חורבן למעלה והורסים מה שהצדיקים בונים שמה במעשיהם הטובים. ופ"א אמר מרן הקדוש מצאנו בעל דברי חיים זלה"ה בשלחנו הטהור, שהביהמ"ק של מעלה נגמר אלא שחסר עדיין הפרוכת, וענה הרה"ק ר"י מטאמאשוב זלה"ה שאנחנו מאמינים באמונה שלימה שרבינו הק' יוכל לעשות הפרוכת, ולא השיב אז הד"ח זלה"ה דבר, אלא פעם אחרת כשישב אל השלחן התחיל לומר "מהיכן אתם יודעים שלא עשיתי את הפרוכת, אלא שרשע גדול במעשיו קרע אותה". ומבואר בגמרא חגיגה דף י"ב גבי ז' רקיעים שברקיע הנקרא זבול בו ירושלים וביהמ"ק ומזבח בנוי, ואם כן אלה הרשעים גורמים בעוונותיהם עד לב השמים ברקיע הנקרא זבול ששם ירושלים וביהמ"ק, ונעשים שמה חורבנות ר"ל ע"י עוונותיהם, והם פושטים ידיהם בזבול ומחריבין, ולכן מתגבר הס"מ להמשיך את העולם אחר מחריבי הזבול ומטעה את הבריות לומר עליהם שהם מצילים, כדי לעכב עי"ז את הגאולה. שומו שמים על זאת! ויתבאר עוד בפנים באורך.

ה ק ד מ ה

יב

ובספר זרע קודש מראפשיטץ כתב בפ' תצא עה"כ כי תבנה בית חדש וגו' זול"ק: עפ"י מה שפי' ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם, שבונה ירושלים ה', ובמה בונה אותה בימינו ע"י הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו ית' הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים וביהמ"ק וכו', וכן בונה האדם מישראל שעובד ה' בכל יום עד שיהי' נבנה בשלימות ב"ב. וכן שמעתי מהרב הקדוש מו"ה אלימלך זצוק"ל שכשעשה עליית נשמה ראה שנושאים את כלי ביהמ"ק ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות. ופ"א אמר שנפלה בית טומאה אחד בצורה גדולה מאוד, ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים לבנות החומה, אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מו"ה יעקב יצחק מלאנצהוט מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים, והבנתי מדבריו הקדושים שמפיל זה ע"י שע"י תפלתו בונה חומת ירושלים וביהמ"ק. ולפי ערך שבונה חומות ירושלים, לפי ערך זה מפיל בהבית הזה של טומאה, כי כשזה קם זה נופל, עכ"ל הק'. ובזה מובן האיך הרשעים עושים חורבנות בביהמ"ק של מעלה כי זה הוא לעומת זה של כוחות שלהם, וה' ירחם.

והנה ראיתי כי שורש הטעות הנמשך בזה בעולם, הסיבה הראשונה היא לפי שלא ירדו לעומקן של דברים בביאור הלכה זו של השלש שבועות, עד היכן הדברים מגיעים באיסור הנורא של לקיחת ממשלה טרם הגיע הזמן, וע"כ לא התגברו על תאותם להיות ככל הגוים, עם וממשלה שלא כדת. — ושוב מצאו גם אמתלאות להתחבר עמהם אף שהמה מינים וכופרים ומסיתים ומדיחים, בחושכם שכן הי' בימי אחאב ומנשה, וח"ו הותרה הרצועה להתחבר לממשלה כזאת. וכל זה בא מפיתויי היצר, ושאני מינות דמשכי, כמו שיתבאר בפנים. והנה עיקר היסוד של איסור שלש השבועות לא מבואר כ"כ היטב בפוסקים כשאר הלכות אחרות המצויין בכל יום ויום בכל הדורות, וכמ"ש הטור יו"ד סי' של"ב בדין לקט שכחה ופיאה שבשביל שהאינדא אין נוהגים בהם לפי שהרוב נכרים, לפיכך אין רצונו להאריך בדינים אלו אף שבודאי יש מציאות שיהי' באיזה דור מקומות שיהי' שדות לישראל במקום שאין רובם נכרים, כמו שהוא גם עכשיו בארץ ישראל בכמה מקומות, אבל יען שלא היה כן בזמנו לא רצה להאריך בדינים אלו, ובביאור יותר כתב הטור בתחלת סי' של"א בדיני תרומות ומעשרות, שכיון שאינו נוהג בחוץ לארץ, לא רצה להאריך בהם, אף שודאי הי' נוהג או בארץ ישראל, כי לא מצאו לנחוצו לבאר רק הנוהג בזמנם ובמקומם.

ה ק ר מ ה

ונראה שהוא ע"ד שכתב החובת הלבבות בהקדמה, שנשאל א' מן החכמים שאלה נכרית בעניני הגירושין, והאריך להוכיחו ולביישו ע"ז, שיען שעדיין לא השלים את נפשו בכל הידיעות ההכרחיות שיש חיוב על האדם שלא להתעלם מהם בשום זמן, למה יטריד נפשו בשאלה נכרית, והאריך שם בחובה"ל ובפירושו בענין זה עיי"ש. ונראה שבשביל זה היה דרכם שלא לבאר אלא הדינים הנוהגים בזמנם ובמקומם, כי התוה"ק ארוכה מארץ מדה והלבבות קצרות, שלא יוכלו עמוד לתכלית הידיעה כראוי אף במה שצריכין לידע בכל רגע ורגע, לכן לא רצו להטריד עוד במה שאינו נוהג בימיהם, שלא לקצר ממה שיש הכרח לידע באותו הזמן. ואמרו חכ"ל בבבא מציעא דף קי"ד ע"ב בארבעה לא מצינא, בשיתא מצינא, ופירש"י ז"ל בתמי' זרעים אינו נוהג בחו"ל וכן טהרות, ובתשובת לחם רב שבמקומות שאין המלכות נותנת רשות לפסוק בדיני ממונות, אף הגדולים שבשם אינם בקיאים כל כך בדיני ממונות, יען שאין עוסקים בהם.

וענין זה של התעוררות תנועה לעבור על השבועות הללו לא מצינו מימי בן כוזיבא עד זמנו של הרמב"ם, שהוא לערך אלף שנים. וכן מזמנו של הרמב"ם עד ימי הש"ץ, וכן אחר זמנו של הש"ץ עד עכשיו בדורותינו אלה. עכ"פ חלפו ועברו הרבה מאות שנים שלא עלה על לב שום אדם לעבור על זה, ולא חשבו כלל על כך. ממילא היה דבר שאינו מצוי כלל, ולכן הפוסקים שבכל אלו הדורות לא ראו שום צורך לבאר ענין זה בזמניהם. וע"כ לא נתברר זה כ"כ בפוסקים. אבל כל אשר שם לב לאותן הפוסקים ראשונים וגדולי האחרונים שדברו מזה, ימצאו דברים ברורים שלא לטעות בדבר. והנה זה ודאי שאלו השבועות המה הלכות קבועות בלי שום חולק, שהרי ר"י בסוף כתובות שחידש את ההלכה שאף יחיד אסור לעלות למדו מאלו השבועות, ור"ז שחלק על ר"י בהלכה זו טרחו שם בגמרא ליישב ולפרש השבועות גם אליב"י, אלמא שאי אפשר לומר שיש איזה חולק באלו השבועות, אלא כולי עלמא מודי בהו דהלכתא רבתא גינהו בעונש חמור ומר ר"ל, מה שלא מצינו עונש קשה כזה בשום עבירה שבכל התורה כולה. ולכן נתתי אל לבי להעלות על הגליון ביאור סוגיא זו בכל פרטיה וכל המסתעף בעניני מדינה זו, והתחברות אליה, וגם לקיחת חלק בהבחירות שלהם, ומה שיוצא בכ"ז הלכה ברורה לאמיתה של תורה.

והנה הרבה יותר ממה שכתוב כאן יש בענין זה שאי אפשר להביא הכל על הגליון, ובפרט שאני עמוס התלאה ברוב טירדות עצומות ומרובות

ה ק ד מ ה

יד

הרבה יותר מכפי כוחי, אלא שבחמלת ה' עלי זה המעט שעולה בידי בכל הענינים שאני עמל ויגע ואין לי זמן ולב פנוי לסדר הדברים כראוי, ואולי לפעמים באתי בארוכה בלשון שאינו מסודר כ"כ, ולפעמים בקצרה, עכ"ז אקוה שימצאו אנשים שאחר העיון בכל הדברים שכתבתי, יהי' להם תועלת מדבריי. ואם יעלה בידי שאזכה להוציא מהמבוכה בדעה הרעה הזאת אף את אחד מישראל, הכל כדאי, כי אם נקח כל פירצות הדור והעבירות המרובות הנעשות בכל העולם וישימו אותם בכף מאזנים אחת, ומדינה הציונית בכף מאזנים השני', תכריע את הכל, שהוא השורש פורה ראש ולענה של אבי אבות הטומאה שבכל אבות הנויקין שבכל העולם כולו, והן המה המטמאים את כל העולם כולו.

ובזה המעט שכתבתי הבאתי הרבה טעמים לחומר האיסור הנורא של התחברות אליהם ושל הליכה אל הבחירות, ויש בזה עוד הרבה יותר מה שא"א להעלות על הגליון, אבל אם גם מי שהוא יערער על הדברים שכתבתי, אף אם לא ישאיר לו אלא טעם אחד ממה שכתבתי, די להבין חומר האיסור שיש בזה, אבל לדעתי כל מה שכתבתי המה דברים ברורים, כי לא כתבתי כלום מדעת עצמי, אלא לקטתי הכל מדברי חכז"ל וגדולי הראשונים והאחרונים בקצת הסבר וביאור דבריהם ז"ל, ולפעמים קצת פלפלת כל שהיא, כדרכה של תורה מה שיש תועלת להבין מאותו הפלפול, אבל לא כתבתי פלפולים ארוכים אלא הערות השייכים לביאור הענינים.

וכבר אמרתי במה שאמרו חכז"ל בגמרא שבת דף ג"ה מעולם לא יצאה מדה טובה מפ"י הקב"ה וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה וכו', אמרה מדת הדין לפני הקב"ה מה נשתנו אלו מאלו, אמר לה הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים, אמרה לפניו רבוש"ע הי' להם למחות ולא מיחו, אמר לה גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא יקבלו, ואמרה לפניו אם לפניך גלוי לפניהם מי גלוי וכו' ומקדשי וכו', תני ר"י אל תקרי מקדשי אלא מקודשי אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף עד תיו. — וקשה לכאורה מה שאמר שקיימו את התורה כולה מאלף עד תיו, הלא כיון שלא מיחו בידם הרי לא קיימו מצות עשה הנוכח תוכיח וחסר להם אותה המצוה מקיום התורה כולה, וברמב"ן פרשת תבוא עה"כ ארור אשר לא יקים וגו' הביא מהירושלמי דקאי על החיוב להקים התורה ביד המבטלים אותה, וכתב שם וז"ל: ואפילו הי' הוא צדיק גמור והי' יכול להחזיק התורה ביד הרשעים המבטלים אותה, הרי זה ארור עיי"ש, וא"כ חמורה מצוה זו יותר משאר המצוות, וכן בסוטה

ה ק ר מ ה

דף ל"ז ע"ב איתא שנכרתו אלפים כריתות בברוך וארור על הערבות, וחיוב הערבות הוא מה שצריך למחות, ובכל אופן אין מצוה זו פחותה משאר מצות, וא"כ איך קאמר עליהם שקיימו כל התורה כולה מאלף עד תיו.

ואמרתני לתרץ דבגמרא ערכין דף ט"ז ע"ב יש פלוגתא עד כמה היא מצות תוכחה, רב אמר עד כדי הכאה, ולשמואל עד כדי קללה, ולר"י עד כדי נזיפה. וכן הוא שם פלוגתא דתנאי ר"א ור"י ור"ע. והרמב"ם בפ"י מהלכות דעות הלכה ז' פסק כרב, שהשיעור הוא עד כדי הכאה. והסמ"ג הקשה עליו שהרי בכל מקום רב ור"י הלכה כר"י. ופסק הסמ"ג כר"י דעד כדי נזיפה. והביאו שם בהגה"מ וכתב אח"כ שיש ראייה להרמב"ם ממדרש תנחומא פרשת תוריע דאמר: אמרה מדת הדין מה נשתנו אלו מאלו וכו' עד אעפ"כ היה להם להתבזות ולקבל על עצמם הכאות מישראל כשם שהי' הנביאים סובלין, שהרי ירמי' וישעי' כמה צרות סבלו מישראל כדכתיב גוי נתתי למכים וגו', מיד חזר הקב"ה ואמר למלאכי חבלה וכו' עכ"ל. ומבואר מזה שהחסרון הי' שלא סבלו הכאות כמו אותן הנביאים, ושמע מינה שמיהו בהם אלא שלא הי' עד כדי הכאה, שאלו לא הי' מוחין בהם כלל הול"ל יותר מזה שלא מיהו כלל, ומדאמר רק שלא סבלו הכאות, זהו הדבר התלוי בפלוגתא, דלשיטת ר"א ור"י שהסמ"ג פסק כוותייהו, שפיר קיימו מצות תוכחה אעפ"י שלא הי' עד כדי הכאה, וידוע שבשעה שמדת הרחמים והחסד שולט בעולם סומכין על שיטת המקילין, ולכן טרם שהי' שליטת מדת הדין בעולם, נאמר עליהם שקיימו כל התורה כולה מאלף עד תיו כדעת ר"א ור"י, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, כאשר כן הוא בכל פלוגתות תנאים ואמוראים, אך אחר ששלט מדת הדין בעולם נקטו כדעת המחמירין, דצריך עד כדי הכאה, שגם הרמב"ם פסק כוותי', ולפי"ז לא יצאו ידי חובתם במחאה, יען שלא הי' עד כדי הכאה, ולכן שלטה בהם מדת הדין על שלא מיהו. וחזינן מזה עד היכן הדברים מגיעים.

ו**כתב הרמב"ם ז"ל** בספר המורה ח"ג פ' כ"ט בדבר מה שהי' לא"א ע"ה עם בני דורו, וז"ל שם באמצע הדברים: אין ספק אצלי שהוא ע"ה כאשר חלק על דעת בני אדם כולם, שהיו מקללים ומגנים ומבזים אותו התועים ההם, וכאשר סבל הכל בעבור השם, וכן הדין לעשות לכבודו, עכ"ל. ויש להבין לכאורה, מאחר שכבר סיפר שכן עשה אברהם אבינו ע"ה, שסבל הכל בעבור השם, הגה ודאי כל מה שעשה א"א ע"ה הי' הכל כדין וכהלכה, ולמה הוצרך לומר אח"כ שכן הדין לעשות, וכי יעלה על הדעת שאברהם אבינו ע"ה עשה

ה ק ד מ ה

ח"ו שלא כדיון. וצ"ל לפי שאפשר לחשוב שמה שעשה אברהם אבינו ע"ה כך, עשה זאת ממדת חסידות, שהרי חסיד ופרוש מותר לו למסור נפשו על המצות אף במקום שאין חיוב מצד הדין למסור נפשו, ולכן דייק שפיר ואמר שמה שעשה עשה על פי הדין שכן הדין לעשות לכבודו, ולא מצד מדת חסידות. ולפי"ז כיון שהוא מצד הדין, א"כ כל אדם מחויב לעשות כן, ואין להתחשב כלל למה שיאמרו הבריות, אם הדבר נוגע לכבודו ית"ש ולכבוד תורתו הקדושה.

ויש לדייק עוד בדברי חכ"ל במסכת שבת הנ"ל, דהנה ביבמות דף ס"ה ע"ב איתא כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע, ר"א אומר חובה, שנאמר אל תוכח לץ, ורבינו בחיי בריש פרשת שמות כתב שג' כתות אנו מצווין שלא להוכיחם, והם לצים זכסילים ורשעים, והביא כ"ז מקראי. וצריך לחלק כמו שחילקו התוס' שם בשבת, דהיכא דיש ספק אם יקבלו תוכחה, צריך להוכיחם, כמו דאיתא שם לפנייהם מי גלוי, אבל היכא שיודעים אנו ברור שלא יקבלו, אין להוכיחם. וצריך להבין לכאורה האידך אפשר לאדם לידע בודאי מה יהי' אח"כ, אם יקבלו או לא יקבלו תוכחה, ומי גלוי זה לבני אדם. וצריך לומר דמיירי היכא דמוחזק בכך שאינו מקבל תוכחה, כיון דסוקלין ושורפין על החזקות, הוי זה כודאי. או י"ל ע"ד שכתב האלשיך הק' בפירושו למשלי עה"פ אם יפתוך חטאים אל תאבה, שדייק למה הוצרך הכתוב להזהיר שלא ישמע לשפוך דם נקי, ופי' הכוונה שלוה שאומר לשפוך דם נקי אל יאבה לשמוע אליו להתחבר עמו בשום דבר אף בדבר טוב, ושם אמר אמר אמר כן בטלת ממנו מצות השבת רשעים בתשובה, לזה אמר שאם העיז פניו להחטיאך לשפוך דם עמו וכיוצא, ולא בוש, שוב לא יתבייש לקבל ממך תוכחה לשוב מרשעתו, לכן לא תאבה להיות אתו, יעיי"ש שהאריך. נמצא לפי דברי האלשיך מי שמעיז פנים בגלוי להחטיא אחרים עמו, הוי זה ודאי שלא יקבל תוכחה.

ולפי זה יש להבין למה קטרגה מדת הדין על אלו ואמרה, לפנייהם מי גלוי? הלא כבר הוכיחו אותם ירמי' ויחזקאל הנביאים בשליחות מפי ה', וכ"ז לא הועיל להם, אם כן כבר הוחזקו שאינם מקבלים תוכחה, והוי זה כודאי. ונראה מזה דרך ביחיד או ציבור שמכירין את כל אחד ואחד ויודעין בו שהוא בחזקה זו שלא יקבל תוכחה, או אסור להוכיחם. אבל במה שנוגע לכלל ישראל כולו או רובו או אפילו סתם חלק גדול מכלל ישראל, שא"א לידע בבידור אם לא נמצא ביניהם תמימי דרך שראוין לקבל תוכחה, ולפעמים נכנסין הדברים בכמה מהם ועושים רושם בלבם להפכם אל הטוב, וע"כ אמר לפנייהם מי

ה ק ד מ ת

גלוי, כלומר הלא לא נגלה להם בחי' כל הנפשות שיש בישראל, אולי ימצאון איזה אנשים שתועיל להם התוכחה.

ואפשר שהם חשבו מאחר שהרוב הוא בחזקת שאינם מקבלים תוכחה ואסור להוכיחם, שוב אין לחוש למיעוטא בכה"ג, ובפרט שהמיעוט הי' ספק לפניהם, והרוב הי' ודאי וברור שאינם מקבלים תוכחה שאסור להוכיחם, וחשבו שבכה"ג אין ספק מוציא מידי ודאי, ויוכל להיות שזה תלוי בהך פלוגתא דמס' יומא דף פ"ד אם הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב יעיי"ש כמה גווני. ולכן בעת שהי' שליטת מדת הרחמים בעולם הי' זה לימוד זכות עליהם ונאמר עליהם שקיימו כל התורה כולה מא' עד ת', אבל אח"כ בעת שליטת מדת הדין הי' קטרוג עליהם, לפניהם מי גלוי אם לא יהי' תועלת בתוכחתם לאיזה אנשים מועטים. ע"כ נענשו כ"כ בעונש קשה ר"ל, אעפ"י שהיו צדיקים גמורים וקיימו כל התורה כולה מאלף עד תיו, זולת אותו החטא שלא הלכו במתאות נגד אנשי דורם עד כדי הכאות. וגם בשעת רחמים לא הי' הלימוד זכות אלא מחמת שגלוי וידוע הי' לפני הקב"ה שלא היו מקבלים, כי הצדיקים היו צדיקים בלאו הכי, וכל אותם שנשתקעו או בחטא לא הי' ביניהם מי שיקבל תוכחה, אלא שלפניהם מי גלוי והי' זה ספק לפניהם, ע"כ היו מחוייבים למחות.

והנה מה שאסור להוכיח לאותן שאינם מקבלים תוכחה, זה לא שייך כשאומרים לרבים, ואומרים בפירוש שהדברי תוכחה אינם מכוונים אלא להמקבלים תוכחה, היינו אם המצא ימצא ביניהם מי שיקבל תוכחה, אבל לא לאותם שאינם מקבלים, כאשר אביא להלן דברים ברורים מס' מעין גנים. ובנדון דידן אף שרובא דרובא דעלמא נתפסים ברשת זו טמנו להם הציונים האפיקורסים המחטיאים את הרבים ר"ל, ולהם לא יועיל מאומה אף דברים ברורים יותר משמש בצהרים, הם לא יאבו ולא ישמעו, ואדרבא כל עכן דפקרי טפי, אולם לעומת זאת גם זה ברור בלתי שום ספק שעדיין נמצאים בישראל תמימי דרך המקבלים דברי תוכחה ונכנס בלבבם דבר אמת, ומועיל להם דברים ברורים שמאירין עיניהם. ואף אמנם כי מועטים המה, כבר כתבתי שאף אחד מישראל חשוב ויקר הוא מאוד להאיר עיניו ולהעמידו על האמת. והעיד הנסיון שנמצאים בישראל אנשים תמימי לב שבאים לידי הבנה, וע"כ חוב עצום מאוד לברר האמת גלוי לעין כל וימצאו עוד לבבות בכותלי ביהמ"ד וגם בחוצות וברחובות שיהי' להם תועלת מזה. ובפרט שהוא ענין הנוגע לכל עיקרי האמונה וקיום כל התורה כולה, כי כל המעשים הנעשים נגד התורה"ק המה סתירה נגד האמונה,

ה ק ד מ ה

יח

ומכש"כ אותה המדינה הציונית שהיא לגמרי נגד התוה"ק, ומיוסדת על כפירה נוראה ר"ל, שאין ספק שהוא לגמרי נגד האמונה בהש"ת ובתורתו הקדושה, ואי אפשר שיהיו אלו שתי האמונות — אמונה במדינה זו, ואמונה בתוה"ק — באדם אחד, כי המה שני הפכים לגמרי, ואי אפשר שישתמשו בכתר אחד, כאשר יתבאר עוד בהמשך דברי הקונטרס בפנים. ואף החסרי תבונה שאינם מרגישים בתחלה, לבסוף באים לידי הכרה זאת, כמ"ש העקידה פרשת ואתחנן על העובדים בשיתוף, שלבסוף עוזבים לגמרי את הש"ת ונשארים רק בע"ז, ועיי"ש באריכות דבריו, וכן הוא דרכם של כל הפוסחים על שתי הסעיפים.

ובירמי' י"ד פסוק י"ג: ואומר אהה ה"א הנה הנביאים אומרים להם לא תראו חרב ורעב לא יהי לכם, כי שלום אמת אתן לכם במקום הזה, ויאמר ה' אלי שקר הנביאים נבאים בשמי, לא שלחתים ולא צייתים וגו' שקר וקסם מתנבאים להם. לכן כה אמר ה' על הנביאים וגו', והעם אשר המה נבאים להם יהי' וגו'. — והנה מובן מאליו שאי אפשר לפרש סתם שירמי' הנביא סיפר להקב"ה מה שאומרים נביאי השקר כהוכחה וטענה, כי הלא ידע שאין בהם אמת, אבל פירשו בזה הרד"ק ושאר מפרשים, שהיא תפלה ולימוד זכות על ישראל, וכן הוא בתרגום יונתן שירמי' אמר קבל בעוטי ה' שכיון שנביאי השקר מתעים אותם א"כ אין בהם אשם ואין מן הראוי לענוש אותם, כי מה יעשה העם שאין יודעים להבחין בין האמת והשקר, ובזה רצה להצילם מהעונש שהזהיר אותם הקב"ה. ולפי זה יש להבין מה השיב לו הקב"ה שהמה נביאי שקר, וכי לא ידע ירמיה מזה, אלא שכוונתו היה רק ללמד זכות על ישראל, ומתשובת ה' ב' בפסוק לכאורה לא מבואר שום תשובה על דבריו מדוע אין בדברי ירמי' לימוד זכות. אמנם הרד"ק שם ביאר בארוכה, שהי' לאותן נביאי השקר כח להגיד עתידות ונתברר כי צדקו דבריהם בכמה ענינים, ובזה יכלו להטעות את ישראל שלא יפחדו מדברי ירמי' כשהזהיר אותם על העונשים, כי המה הרגיעו את דעתם באומרים כי רואים הם בנבואה שלא יהי' חרב ורעב והי' מייפיים להם מעשיהם הרעים. וזה שאמר הקב"ה, אעפ"י שנביאי השקר מתעים אותם, מכל מקום הי' להם להבחין בין נביאי האמת לנביאי השקר, כי נביא אמת מעמיד אותם על תורת משה, ונביאי השקר מייפיים להם ע"ז, שזה ביטול התורה, ואעפ"י שנוכחו לדעת כי נתקיימו כמה דברים ממה שהגידו להם נביאי השקר בעתידות, עכ"ז הי' להם לתלות הדברים ההם בקסם ולא בנבואה, כי הלא דבריהם מכוונים לביטול התורה, והיא כעו"ם, שאפילו יעשה אותות ומופתים אמרה תורה יומת כי דבר סרה, וכבר אמר

ה ק ד מ ה

יט

הכתוב הטעם למה מתקיימים האותות והמופתים ההם של נביאי השקר וקוסמי קסם, כי מנסה ה' אלקיכם אתכם, את"ד ועיי"ש ברד"ק.

ומבואר מכל זה שכל מה שמקורו מבני מפירי הדת ר"ל, זהו ברור שאין זה מהשי"ת, אלא הניח אותם הקב"ה לנסות בם את ישראל, ולכן אז בימי ירמי', בחורבן בית ראשון, נענשו בני ישראל בעונש רע ומר כל כך, אף שגם נביאי השקר היו מגידים עתידות ונתקיימו דבריהם, וגם לא הי' מציאות להבחין שאין דבריהם אמת אלא במבחן זה שבדבריהם הי' ביטול דברי תורה, שזה ודאי אין במציאות שיהי' מאת ה', ולא הועילה גם תפלתו של ירמי' הנביא ללמד עליהם זכות שתועים המה אחרי נביאות נביאי השקר, כי אין מקום להסתפק בדבר, ומכל שכן בהקמת אותה המדינה הציונית, המעבירה על הדת ר"ל מאות רבבות אלפים מישראל, שזה ברור שכל מי שמאמין בהשי"ת אין אצלו שום ספק שהמה מקור הטומאה הארורה של המינות והכפירה ר"ל, אוי לנו שכך עלתה בימינו, ואיככה נוכל לשקוט ולראות בהפרת עיקרי האמונה ויסודות כל התורה כולה, ובפרט שאם כל היראים הנמצאים עוד בדורינו ישימו יד לפה שלא לדבר האמת, גם יטמנו ידם בצלחת שלא לכתוב האמת מאימת הדור, א"כ ישתכח ח"ו דרך האמת לגמרי מהדור, וכל מה שהרעישו העולם הגאונים והקדושים נ"ע שבדורות שלפנינו, על סכנת הציונים המבלים העולם, כמעט יבא לידי שכחה, ואם גם להלאה יהיו דברינו בהטמנה ולא יתגלו לעיני העולם, א"כ ישתכח לגמרי ח"ו האמת בעיקרי האמונה ויסודי התה"ק, וכאשר בוא יבוא עת רצון מאת השי"ת וסערת הציונים תקום לדממה, אולם אם ישתכח דרך האמת לא יהי' איש שם על לב, ומי יורה דעה ומי יבין שמועה להקים עולה של תורה, כי שתיקת כל הדור ודאי שתיקה כהודאה גמורה, ואין עולה עוד על הלב להתבונן עד כמה נטבע ונשקע העולם בשקר העצום המהרס כל התורה כולה, וע"כ אחריות גדול ועצום מוטל עלינו לצעוק ככרוכי גלוי לכל ישראל נגד הטומאה העמוקה שהתפשטה כל כך בדורינו, ותקותינו שימצאו הרבה אנשים שאף אם עכשיו לא יועיל להם מאומה, מכל מקום לאו כל הזמנים שוות, ויבוא עוד זמן שיפתחו איזה לבבות בני ישראל ויפקחו עיניהם ויגיעו לאזניהם הקולות המצלצלים מדרך הראשונים, שבקשו אמת ואמונה כראוי, משא"כ אם ח"ו הקולות יחדלון, ואין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם בכל גבולי ישראל ח"ו אבדה כל תקוה, וכבר הבאתי מדברי הרמב"ם שעפ"י הדין מחויב כל אחד ואחד לסבול הכל מאנשי דורו עבור כבוד השי"ת ותורתו הקדושה, כמו שסבל אברהם אבינו ע"ה.

ה ק ד מ ה

כ

ועוד שם בירמי' פרק ה' בפסוק שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא ודעו ובקשו ברחובותי' אם תמצאו איש, אם יש עושה משפט מבקש אמונה ואסלה לה. ותמהו כל המפרשים, הלא מצינו שהיו גם אז הרבה צדיקים וקדושים, והאיך אמר שלא נמצא איש. ופי' שם הרד"ק בשם אביו ז"ל כי ירמי' אמר בחוצות ירושלים ואמר ברחובותי', כי החסידים שהיו בירושלים היו מתחבאים בבתיהם ולא היו יכולים להתראות ברחובות ובחוצות מפני הרשעים. וכן פי' השלה"ק שלכן אמר בחוצות וברחובות, שאלו לא היו יראים מן העם לגלות האמת בחוצות וברחובות היו מגינים עליהם. וכתב הראב"ע בפרשת וירא עה"כ ויאמר ה' אם אמצא בסדום חמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם, וז"ל: וטעם בתוך העיר, שהם יראים את ה' בפרהסיא, וכן שוטטו בחוצות ירושלים, עכ"ל. ומבואר מזה שגם הוא פי' הכתוב שוטטו בחוצות ירושלים שהכוונה היא שיהיו בפרהסיא נודע בחוצות וברחובות. ופי' בזה גם הכוונה בתפלתו של אברהם אע"ה שאמר בתוך העיר דהיינו יראי ה' בפרהסיא שאינם יראים מאנשי העיר. ולדבריו למה לא התחיל אברהם אבינו ע"ה להתפלל אם ימצאו צדיקים כאלו שיראים להגיד האמת בתוך העיר, שגם צדיקים כאלה יהי' בכוחם להגין על העיר. וצ"ל שזה ידע בוודאי שצדיקים כאלו אינם יכולים להגן על העיר, וע"כ אין להתפלל על זה. וזה ברור שבסדום היה זה ודאי נסיון גדול ונורא לגלות דעת יראת ה' בפרהסיא בתוך העיר, כי הרי ירדו לחייו של ההולך בדרך אמת, כנודע מהמעשה שהי' בריבה אחת שנתנה פת לעני, וכן במה שמבואר בכתוב שהקיפו ביתו של לוט על שקיים מצות הכנסת אורחים והכניס את המלאכים לתוך ביתו, וא"כ הי' להם חזקה ברורה ועצומה שאינם מקבלים תוכחה, ועכ"ז לא ביקש אלא על צדיקים שאינם יראים מאנשי העיר

איברא דכתב הרמב"ם בהלכות דעות פ"ו, שממדינה שאין אנשי' הולכים בדרך ישרה ילך אדם למערות ולחוחים ולמדבריות, ובגמרא ע"ז דף י"ח דרשו על אברהם אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים זה אברהם שלא הלך בעצת דור הפלגה, ובדרך חטאים לא עמד שלא עמד במעמד אנשי סדום מפני שאנשי סדום חטאים הם וכו'. ולכאורה אינו מובן מה זה השבח לאברהם שלא הלך בדרך רשעים גמורים וחטאים כאלה ובעצתם, הלא הוא הי' מובחר היצירים אף מן הצדיקים ולא רק מן רשעים גמורים כאלה, והתוה"ק האשימה גם את לוט על שלא נמנע מלשכון עם אנשי סדום, כמ"ש רש"י ז"ל בפ' לך פסוק י"ג, ואין זה שבח לאברהם. אלא ע"כ הכוונה שלא עמד עמהם

כא

ה ק ר מ ה

אף בכוונה טובה כדי לעשות תיקונים ביניהם, כי עמידת צדיק בין רשעים כאלו מזיק להעולם שנמשכין אחריהם. והמהרש"א ז"ל שם כתב שלא עמד עם אנשי סדום אף במקום שהי' ראוי לעמוד עמהם, דהיינו במעמד המלחמה של אנשי סדום עם הארבע מלכים כדי להציל את לוט לא עמד עמהם וע"כ נפלו במלחמה עד שהוצרך אח"כ אברהם לרדוף אחר הארבע מלכים להציל את לוט. ובמקום אחר הארכתי לבאר מה שאמר שלא הלך בעצת דור הפלגה, ואין מקומו פה. אבל עכ"פ זה ודאי שצריך לברות מלהתחבר עם רשעים שלא ילמוד ממעשיהם, אבל לא ימנע מלפרסם הדברים בדרך יראת ה' אף בתוך העיר בחוצותי' וברחובותי'

וכתב החת"ס ז"ל בפ' כי תשא עה"כ ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה, פי' דגם יהושע הבין שהוא קול ענות, רק שהסברא נותנת שאי אפשר שישתקו הצדיקים למעשה הזה, ויש מלחמה במחנה, וגם משה חשב ג"כ זה, דמהאי טעמא הביא הלוחות ולא הניחם למעלה או שברם למעלה, כי חשב שיש ביניהם צדיקים, רק כאשר בא הרגיש שאין כאן מלחמה וכו' וא"כ הי' ראוי לשבר תיכף הלוחות אלא שאין לדון עפ"י אומדנא וכו' עד שראה וכו', עכ"ל. והרי שהיא סברא מוכרחת ממש רבע"ה שאם נעשה בדור תועבה כזאת אי אפשר לעבור עליה בשתיקה ושלא לערוך עכ"פ מלחמה נגדה עד שיהי' נשמע קול מלחמה במחנה, ומכש"כ בתועבה הרעה הזאת של מדינה הציונית נגד השבועות החמורות שהשביע אותנו הקב"ה, וגם מעבירה על הדת ומשרישה מינות וכפירה בכל העולם כולו ומעכבת גאולתינו ופדות נפשינו, שבודאי צריך ללחום נגד הרעיון הטמא הזה במס"נ עד ישקיף וירא ה' משמים וירחם עלינו להוציאנו מגלות המר והנמחר הזה, ויפקחו עיני ישראל לראות האמת ולשוב אל השי"ת ולתורתו הקדושה.

וראיתי להעתיק פה דברי מרן הקדוש המהרצ"א ז"ל בעהמ"ח ס' בני יששכר שכתב בהקדמתו לס' מעין גנים בהתלהבות עזה וברוב קנאות נגד מהרסי הדת שבישראל, וכתב בסוף דבריו ז"ל: וזאת לדעת ידיד הקורא שאין כוונתי בדברי אלה להתווכח עם הרשעים המופקרים האפיקורסים, שידורו על האמת וישבו אל ה', כי כבר אמר המלך החכם לא יחפוץ הכסיל בתבונה וגו', ודע מה שתשיב לאפיקורס אמר ר"י לא שנא אלא אפיקורס גוי, אבל אפיקורס ישראל כל שכן דפקר טפי, ואמר כל שכן דאפיקורס ישראל חלילה להשיבו, כיון שהוא אינו רוצה כי אם בהתגלות לבו באפקרותא ולהסיר ממנו משא התורה והעבודה, אפילו תשיבהו חבילות חבילות תשובות, ישתדל ויתאמץ

ה ק ר מ ה

כב

לשנות באולתו להשיב עוד על דבריך, ובכל פעם יתחזק יותר בהפקירות בהתרחבות הדיבור עמו בוויכוחים שונים. והוא הנרצה בדברי רש"י ז"ל וכו' אם תשיבהו ידקדק מאוד להשיב על דבריך תשובות כוזבות במליצות שונות וליצנות וכיוצא. ע"כ חס ל' לזרעא דאבא לעבור על דברי חז"ל. ואין רצוני בדברי אלה להתווכח עם הרשעים להעמידם על האמת. ידעתי גם ידעתי אם יראו דברי אלה הנאמרים באמת כל שכן דפקרי טפי ויבואו להשיב במליצותיהם ובליצנות, כי זה דרכם כל היום, ונופת תטופנה שפתי זרה. אך כל מגמתי בדברי אלה להציל את הנפשות העגומות מאחינו בני ישראל ולהציל את הילדים אשר אין בהם כל מום להרחיק גדוד מאהלי האנשים הרשעים האלה אשר פרקו עול משא דברי חז"ל מעל צוואריהם ודברו סרה גם על מצות ה' המפורשין בתורה שבכתב גרועים הם מכת הקראים אשר כבר הרחיקו אותם בני ישראל מחבל נחלת ה' עד ששבו לאומה בפני עצמה כיתר הגוים. והנה האנשים הללו כל שכן דגרועי טפי המה מתערובות הערב רב מהעמלקים וכו'. אחינו בני ישראל סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ולא יהי' לכם עמהם שום התחברות וכו', יעיי"ש שהאריך בדברות קודש מלהבות אש.

והעתקתי חלק מלשונו הק' כי נוכל ללמוד מזה הרבה על תקופה שלנו, כי הרשעים שבדורינו גרועים באלפים ורבבות דרגות מהרשעים שבדורו, ונוכל להתבונן בזה עד כמה צריך להתרחק מהם. גם אמר בפירוש שאינו מדבר אל האפיקורסים שאסרו חז"ל להשיב להם, ובזה יצא ידי חובתו שלא עבר על דברי חז"ל. וככה אומר גם אני, שאינני כותב כלל לכל אלה הכתות שאסרו חז"ל להוכיחם, כי אם לאנשים מועטים המבקשים לידע האמת, ורק השפעת רובא דעלמא עם כל המפלגות הנגררים אחר הציונים מבלבלים המוחות, ומהם אפשר עוד להציל נפשות יקרות. גם רבים הם המשוחדים מחמת כבוד או ממון, או משום אימתא דציבורא וכדומה, וכל אלו אינם יכולים להודות על האמת כי נעלם הוא מאתם, כי התוה"ק אמרה כי השוחד יעור עיני חכמים, והזריכו חז"ל במס' כתובות דף ק"ה עד כמה מסמא העינים אף שוחד דברים, ומכש"כ בשוחד עצום, ומי שהוא סומא ועור עינים אינו רואה אף את השמש בצהרים, והאריך יוכל לראות האמת. אבל עכ"ז עדיין נמצאים בישראל אנשי לבב שאינם משוחדים כ"כ ומכירין האמת.

וידע אני כי יורו המורים חצים ובליסטראות עד אין שיעור על כל הדברים שכתבתי, כי כן דרך הציונים מעולם, וביותר הדתיים הנגררים אחריהם, לשפוך בוז וקלון חרופין וגדופין ואיומים נוראים ושקרים וכזבים על כל מי שאינו

ה ק ד מ ה

נמשך אחר דעותיהם ואינו הולך בעקבותיהם, ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה ברוב הבלים עד אין שיעור וערך, כי אין קץ לדברי רוח, אבל אברך את ה' אשר יעצני שלא להתחשב כלל עם כל דבריהם כאפס וכאין המוחלט. ואקוה להשי"ת העוזר וסומך להאיר עיני המחכים לו לראות האמת, ויזכני השי"ת שיתקדש שם שמים על ידינו עדי נוכח לגאולה שלימה ומלאה הארץ דעה את ה' בב"א.

ואנו רואים בפירוש הרד"ק הארוך על תהלים שבכמה מזמורים האריך לבאר דעת הנוצרים שמביאים משם ראי' להנוצרי ר"ל, וכן הרמב"ם באגרת תימן כתב לסתור מה שהביא אחד ראי' מהתוה"ק על המחמד. והנה הנוצרים באו עם חיבורים רבים ארוכים בראיות משונות, ולא הביא הרד"ק הכל, כי אי אפשר לטפל בכל השקרים ודמיונות שאין שיעור, אעפ"כ טרח הרד"ק בכמה מזמורים לבאר שלא יהי' מקום לטעות ח"ו כשיטת הנוצרים, ומבקשי האמת באו לידי הכרה אף ביתר הדברים שלא הובאו בדברי הרד"ק, והאמת עד לעצמו. ובדורותינו אלה ככה עושים הדתיים הנגררים אחר הציונים ומשתתפים עמם, שמביאים ראיות מהתוה"ק לשיטת הציונות בלבושים שונים ומתעים בזה אף לבבות תמימי דרך, כמו שעשו הצדוקים והנוצרים וכת השי"ן וכל מפירי התוה"ק בזמניהם. ועוד יותר מזה עכשיו שהתלבשו באיצטלא ירושלמית בשם חיבת הארץ והצלת ישראל, והשקרים והזיופים מרובין הם עד אין שיעור להטעות עיני הבריות.

ובקונטרס הזה כתבתי בדרך אגב לסתור כמה ענינים שהתפשטו מהם בעולם להטעות עיני הבריות, וכל מי שיש לו מוח בקדקדו יראה האמת, אבל אי אפשר לטפל בכל הבליהם ושקריהם ודמיונות שוא ודברי זיופים שלהם להביא הכל על הגליון, כי אין קץ לדברי רוח ולבושי השקר ודמיונות כוזבים אין להם גבול, אבל השם לבו לדבר ה' רואה כי כל דבריהם הבל הבלים אין בהם ממש וכולם ישאם הרוח. ועכשיו בעקבא דמשיחא טרם הבידור האחרון התגברה הסט"א בכח המסיתים והמדיחים של אלה הדתיים הנגררים אחר הציונים יותר ממה שהתגברה בכל המסיתים והמדיחים שבכל משך הדורות שהיו מיום שנברא העולם עד עתה, וכל חלקלקות לשונו של הנחש הקדמוני שהי' אצל אדם הראשון וכן כל חלקלקות לשונם של כל המסיתים ומדיחים שהיו בכל הדורות בלבושים שונים, כולם לא הגיעו כלל לאותה המדה של חלקלקות לשונם של המסיתים והמדיחים שבזמנינו באופנים שונים ומשונים לירד לחדרי בטנו של כל אחד ואחד מישראל, כי כן הוא טרם ביטול הסט"א

ה ק ד מ ה

כד

מישראל, כמו שהבאתי למעלה מהתוסיו"ט, וצריכים אנו לרחמים גדולים להנצל מהם ומהמונם. השי"ת ירחם עלינו ברחמי העצומים עד אין שיעור וערך, ובמהרה ישמחנו כימות עניתנו, ונזכה להתקרב אליו ית"ש בקדושה ובטהרה ולראות במהרה בישועת כל ישראל ושמחתן בב"א.

* * *

וקראתי שם הקונטרס הזה „ויואל משה“ משני טעמים, הא' מפני שחכז"ל אמרו בספרי דברים ובכ"מ במדרשים, וכן הוא בגמרא נדרים דף ס"ה ע"א אין ויואל אלא לשון שבועה, שנאמר ויואל שאול את העם, ולפי שהקונטרס הזה מטרתו לבאר השבועה שהשביע הקב"ה את ישראל, שפיר שייך עליו שם ויואל משה, ואף ששבועה זו היא בשיר השירים, מכל מקום הרי מבואר במד"ר פ' יתרו פ' כ"ח שכל מה שהנביאים עתידים להתנבאות בכל דור ודור קבלו מהר סיני, שכן משה אומר להם לישראל כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום ואת אשר איננו פה עמנו היום, ובפרט שיר השירים, שאמרז"ל בפ"י שהוא מסיני כמו שהביא האלשיך ז"ל, וכל מה שניתן בסיני הי' על ידי משה רבע"ה, א"כ הוי שבועה זו ג"כ בלשון ויואל משה, שהשביע את ישראל, כדכתיב ויואל שאול את העם, שהשביעם, וגם מה שדרשו חכז"ל שם במקומו שהשביע יתרו את משה שלא ישוב למצרים בלתי רשותו ג"כ הוי מעין שבועה זו, דלכאורה אין להבין, כיון שראה יתרו שמשה רבינו ע"ה איש קדוש הוא, כי הרי מבואר במד"ר שם שראה שהמים נתברכו בשבילו, ועוד נסים, ומבואר בפרקי דרבי אליעזר פ"מ שהמטה שנברא בין השמשות וגמסר לאדם הראשון בגן עדן ואח"כ לאבות הקדושים עד שבא למצרים ולקחו יתרו ונטעו בתוך גן ביתו ולא הי' יכול אדם ליקרב אליו עוד, וכשבא משה נכנס לגן ביתו של יתרו וראה את המטה וקרא האותיות אשר עליו, ושלח ידו ולקחו, וראה יתרו ואמר זה עתיד לגאול את ישראל ממצרים, לפיכך נתן לו את צפורה בתו לאשה יעי"ש, א"כ הלא ראה יתרו שמשה הוא הגואל ישראל, ובודאי אינו נחשד לדבר שקר ושלא יעמוד בדיבורו, אם כן למה היה לו להשביע אותו, וכי לא סגי לי' בהבטחה, אלא דוקא ע"ד שבועה, אולם יען שהי' יתרו יודע שמשה עתיד לחזור למצרים לגאול את ישראל, ואם כן הגאולה תלוי בו, ומזה היו יראים שניהם פן ואולי מחמת רוב אהבת ישראל וכשיראה בעני עמו וצערם הגדול לסבול עול הגלות, אולי יקדים לילך לשם קודם הזמן, לכן השביע אותו, ומצינו שגם על דוד בן ישי הוצרך אברהם אבינו

כח

ה ק ר מ ה

ע"ה לעשות פעולות שלא יבוא קודם הזמן, כמו שדרשו חכז"ל בפסוק וישב אותם אברם. ולכן ניחא להם להתקשר בשבועה בענין זה, כי על השבועה בודאי לא יעבור ולא יבוא לידי דחיקת הקץ. והוי שבועה זו ג"כ כמו אלו השבועות שהשביע הקב"ה. וכן הוה, שגם אח"כ כששלחו הקב"ה לגאול את ישראל הוצרך לילך למדין להתיר שבועתו בפניו, כמבואר בגמרא נדרים דף ס"ה. ומה שסירב משה בשליחותו ג"כ ידוע שזה הי' לטובת ישראל כי ראה שלא נשלם עדיין הזמן ויצטרכו להשלים בגלויות אחרות, ע"כ רצה שתתאחר הגאולה ובלבד שתהיה גאולה שלימה אשר לא יהי' אחרי' שום גלות. אולם לא הי' הזמן גרמא או, כי לא יכלו להתמהמה כמו שאה"כ, וכפי' האר"י ז"ל כנודע. ובישמח משה מק"ז זללה"ה פ' שמיני כתב שכוונת משה בסירוב השליחות הי' כדי שתהי' הגאולה ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, עיי"ש. ועכ"פ שבועה זו הוא ג"כ בלשון ויואל משה, שהכל בא ע"י משה רבע"ה. והתרגום בשיר השירים עה"פ השבעתי אתכם בנות ירושלים וגו' פתח: בתר כן אתאמר למשה בנביאה, ומבואר בזה שבאו השבועות ע"י מרע"ה. אמנם התרגום כתב זה בשבועות הראשונות שלשיטתו טובבים על דור המדבר שהי' בימי מרע"ה אבל בשבועה האחרונה כתב שם בתרגום ואמר מלכא משיחא, שהמלך המשיח משביע שלא להתגרות למיפק מן גלותא עד דיהא רעוא מקדם מארי עלמא, נמצא שלפי דעתו השבועה האחרונה שהיא על דורינו, היא באה ממלך המשיח, אבל לפי המבואר בזוה"ק ובכמה מדרשות המלך המשיח הוא מרע"ה, ומה שמבואר בכמה מקומות שהמלך המשיח הוא דוד, כבר תי' באוה"ח הק' פ' ויחי עה"כ אוסרי לגפן עירה, שהמלך המשיח הוא כלול משניהם, א"כ נכלל גם שבועה זו בלשון ויואל משה. ובפרט לפי מה שכתבתי בלא"ה שהתגלות הנבואה על השבועות הללו הי' בסיני וכל מה שנאמר בסיני הי' ע"י משה רבע"ה, בודאי דשפיר שייך לשון ויואל משה על השבועות הללו.

וטעם השני כי בשם זה מוזכר שמי הדל בצירוף שמו הקדוש של ק"ז הישמח משה זללה"ה, אשר מסר נפשו כל ימיו על הגאולה, ואמר כי בעבור זאת הוא מוסר נפשו על הגאולה יותר משאר צדיקים, כי אינו דומה שמיעה לראי', וכולם שמעו על החורבן, אבל הוא ז"ל ראה אותו במו עיניו, כי הי' באותו הדור, וכל הנעשה אז עומד לנגד עיניו, ואין ספק כי גם עכשיו הוא עומד ומבקש רחמים על ישראל ועל קדושת שמו יתברך, וההעברה על השבועות היא המעכבת את הגאולה ומביאה כל הצרות ח"ו. זכותו הק' של ק"ז זללה"ה בצירוף עם כל הצדיקים והקדושים יגן עלינו להצילינו מצרה זו. ירחם השי"ת

ה ק ד מ ה

כו

על עמו ישראל בכל מקומות מושבותיהם ויאמר לצרותינו די, ואל יוסיפו עוד לדאבה, ויהיו תחנונינו קרובים אל ה' אלקינו יומם ולילה, להטות לבבינו אליו ללכת בכל דרכיו ולשוב אליו ית"ש מתוך נחת ושמחה בלי צרה ועקתא, ובמהרה יתרום קרן התוה"ק וישראל, ובתוך כלל ישראל ירחם השי"ת גם עלי הדל והשפל, כי נשבר לבי בקרבי ועומד ומצפה אני אך לרחמי שמים. זכות אבותי הקדושים יגן עלי לישועה ורחמים, ויזכינו עוד לעשות תשובה שלימה ולעבוד השי"ת בטוב לבב כרצונו ית"ש, עדי נזכה לראות במהרה בישועת כל ישראל ושמחתן בב"א.

